

Idees per superar el debat del sou dels alcaldes

Saül Gordillo
Periodista

Cada quatre anys la polèmica es repeteix. Els sous, retribucions o indemnitzacions d'alcaldes i regidors són motiu de controvèrsia política a l'inici de cada mandat. Aquest any la polèmica ha estat més encesa pel context de crisi econòmica i per la crispació ciutadana amb una determinada manera d'entendre i exercir la política. La manca de sensibilitat d'alguns alcaldes sumat a uns focus mediàtics que no només il·luminen sinó que comencen a cremar per la pressió de les xarxes socials ha estat el còctel explosiu en el debat cíclic dels sous de les persones escollides a les urnes per dirigir l'administració local en els pitjors temps que la meua generació recordi.

El debat s'enverina quan els propis polítics es dediquen a fer-ne tema de desgast, ja sigui de nous governs que retreuen les retribucions dels anteriors o bé dels opositors que retreuen els sous o dietes als que governen. Si la cosa es complica és perquè en campanya electoral es prometen rebaixes que no es poden assumir, o perquè alguns pactes postelectorals se centren mediàticament en el repartiment de càrrecs que la ciutadania no acaba d'entendre. Si a tot això hi afegim manca de transparència, el resultat final és espantós. Com cada mandat, però enguany encara pitjor.

A la hipersensibilitat respecte el que cobren els electes s'afegeix la polèmica dels càrrecs de confiança, que poden

arribar a tenir sous més elevats que els polítics i que, per acabar-ho d'arrodonir, atarren sense prou coneixement de l'administració amb l'única coartada de la directriu política en un moment en què al sector públic els pressupostos són esquifits i les retallades doloroses afecten el personal. És a dir, que els electes han de suportar la incomprensió pels seus sous o indemnitzacions i els debats, sovint pujats de to, sobre les persones que ells proposen com a càrrecs de confiança per intentar governar la institució políticament.

Aquí els periodistes tenim matèria informativa garantida, però el nostre paper no és còmode. Si en parlem, d'aquestes discussions que s'escenifiquen a la sala de plens, som acusats de demagogs i d'afavorir el populisme. Si intentem obviar-ho, caiem en la trampa

>> Caldria una regulació d'obligat compliment que tingués en compte el número d'habitants o el pressupost

de la manca de transparència que ho tenyeix tot de desconfiança social. La política i el periodisme necessiten més que mai reconciliar-se amb una ciutadania crítica, tensada i exigent. El repte no és gens fàcil, però cal aprofitar l'actual context de canvis profunds per agafar el toro per les banyes.

Seria convenient que els criteris orientatius de l'Associació Catalana de Municipis i de la Federació de Municipis de Catalunya no fossin simples recomanacions que els alcaldes atenen o ignoren a l'hora d'aprovar-se els sous. Caldria una regulació d'obligat compliment que tingués en compte aspectes com el número d'habitants, pressupost municipal, entramat d'organismes i empreses públiques i especificitats de les poblacions. Unes retribucions que deixin ben resolt els ingressos que els

mateixos alcaldes i regidors poden rebre d'altres institucions i administracions.

La regulació no hauria de fixar només un sou municipal digne i just, sinó impedir que l'acumulació de càrrecs públics, és a dir, de responsabilitats i dedicació en diferents àmbits, pugui disparar la sospita permanent populista que recau sobre els polítics de l'estil "tots són iguals". El règim d'incompatibilitats a l'hora de cobrar de diverses institucions públiques hauria de ser molt més exigent, sempre i quan prèviament la regulació marqués una nòmina correcta. Actualment, alguns electes acumulen sou i indemnitzacions per assistència a òrgans d'altres estaments públics com a víctimes d'un sistema de retribucions no ben resolt. D'altres, els que acaben sent més coneguts de cara al públic, ho són per una acumulació econòmica abusiva.

La regulació hauria de posar ordre en un entramat que genera confusió, afavoreix els greuges i perjudica la necessària transparència en una nova etapa de la política de proximitat marcada per l'ètica reclamada per una part de la ciutadania. Després d'aquest gran pacte, hauria de venir un acord de no agressió entre els propis polítics per acabar

>> La regulació no hauria de fixar només un sou municipal digne i just, sinó impedir l'acumulació de càrrecs públics

amb la demagògia que ells mateixos fomenten. I finalment hi ha el repte de la pedagogia i la valentia comunicativa. Les webs de les institucions públiques haurien de mostrar, entre molta altra informació necessària que avui encara no hi és per prudència o opacitat mal entesa, els sous dels electes i dels càrrecs públics, inclosos els de confiança política i alta direcció.